

Dekan

Yttrande för remissen: Handlingsplan för ekologiskt funktionella landskap Insatsområden för grön infrastruktur 2019–2030, aktuell period 2024–2026

Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet, som via LUCSUS, anmodats att yttra sig över rubricerade remiss, avger följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av Sara Brogaard och Torsten Krause, båda universitetslektorer i hållbarhetsvetenskap vid LUCSUS.

Sammanfattning

Samhällsvetenskapliga fakulteten ställer sig bakom utredningen i sin helhet och anser att det är ett väl genomarbetat förslag med många intressanta åtgärder.

Vi vill dock understryka betydelsen av att förslaget behöver vara tydligt och på ett genomgripande sätt ta sig an naturvårdsfrågorna i regionen. Det skånska landskapet är mycket tydligt påverkat av människan och hårt brukat, och den biologiska mångfalden är starkt hotad (sektion 1.3).

Denna hösts och vinters extremt stora vattenmängder i det skånska landskapet har också visat på konsekvenserna av ett förändrat klimat. Nederbörden i Skåne förväntas öka framförallt vintertid.

Extremväder ökar i frekvens och den stora betydelsen av det grundläggande samspelet mellan ”ekologiskt funktionella landskap” och klimatanpassning torde vara tydliga med tanke på dessa vädervariationer. Våtmarksområden i anslutning till våra vattendrag har med tydlighet mildrat effekterna av höga vattenflöden i sjöar och vattendrag under dessa översvämningar. Riskerna reduceras med en stark naturvård, inklusive grön infrastruktur.

Avsnitt 1.2 Fyra huvudinriktningar utifrån naturvårdsstrategin

Texten i denna sektion beskriver grundprincipen för den rumsliga strukturen ”isolerade biologiska värden som finns kvar i vardagslandskapet utökas och kopplas ihop med värdestråk och värdekärnor med hjälp av gröna länkar”. Vår främsta synpunkt gäller det som rapporten benämner ”vardagslandskapet” där det ”gäller det att slå vakt om de värden som finns och utveckla dem där de har utarmats så att ekosystemen återställs” (sid 10). Här vill vi betona betydelsen av att inte betrakta vardagslandskapet som ett ”övrigt landskap”, vars funktion enbart är att upprätthålla försörjande ekosystemtjänster.

Idag är forskningen allt mer tydlig och både jordbruksmarker och skogsmarker kan skötas för att uppehålla parallella ekosystemtjänster, och samtidigt ge avkastning med hög kvalitet och rimliga produktionsmetoder. Här vill vi framför allt lyfta möjligheterna att utveckla hyggesfritt skogsbruk (5.4 D) och perenna jordbruksmetoder som exempel på allt mer etablerade alternativ, vilka även har tydliga effekter för att motverka klimatförändringarna genom ökad lagring av organiskt kol. Här skulle regionen kunna sätta upp tydliga mål för att förverkliga det övergripande målet att utöka och utveckla den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i just vardagslandskapet, samtidigt som man kan få andra synergieffekter.

Nyligen (2024-07-27) röstade EU-parlamentet igenom det mycket viktiga förslaget för en naturrestaureringslag som beretts av EU-kommissionen. Även om det förslag som röstades igenom var mindre genomgripande än det ursprungliga, så skulle ett eventuellt godkännande av EUs ministerråd innebära ytterligare ett tydligt incitament för att öka insatser för naturrestaurering.